

SBÍRKA

INTERNÍCH AKTŮ ŘÍZENÍ GENERÁLNÍHO ŘEDITELE HASIČSKÉHO ZÁCHRANNÉHO SBORU ČESKÉ REPUBLIKY

Ročník: 2023

V Praze dne 8. listopadu 2023

Částka: 43

OBSAH:

- Část I.**
43. Pokyn generálního ředitele Hasičského záchranného sboru ČR ze dne 8.11.2023, k činnosti jednotek požární ochrany při poskytování neodkladné první pomoci na místě zásahu

43
POKYN
generálního ředitele Hasičského záchranného sboru České republiky
ze dne 8. listopadu 2023,
k činnosti jednotek požární ochrany
při poskytování neodkladné první pomoci na místě zásahu

K činnosti jednotek požární ochrany při poskytování neodkladné první pomoci na místě zásahu se **stanoví**:

Čl. 1
Úvodní ustanovení

(1) Neodkladná první pomoc na místě zásahu (dále jen „NPP“) jsou nezbytné úkony a opatření prováděné jednotkou požární ochrany (dále jen „jednotka PO“) při ohrožení života nebo postižení zdraví osob na místě zásahu. Účelem NPP je omezení rozsahu a důsledků tohoto ohrožení či postižení. NPP zahrnuje:

- a) základní první pomoc – soubor základních úkonů a opatření, která lze provést bez použití věcných prostředků první pomoci ve vybavení jednotek PO,
- b) technickou první pomoc- opatření prováděná jednotkou PO odstraňující zevní fyzikální příčiny ohrožující život nebo zdraví člověka a zajišťující základní podmínky k poskytnutí první pomoci s využitím věcných prostředků ve vybavení jednotek PO. Jedná se zejména o vyproštění a transport osob.

(2) Hasič-zdravotník je příslušník Hasičského záchranného sboru České republiky (dále jen „HZS ČR“), který získal potřebné znalosti a dovednosti absolvováním specializačního kurzu Neodkladná zdravotnická pomoc (dále jen „kurz NZP“) případně akreditovaného kurzu řidiče vozidla zdravotnické záchranné služby nebo v rámci zdravotnického vzdělání, a poskytuje NPP z rozhodnutí velitele zásahu. V operačním řízení je tento příslušník HZS ČR (dále jen „příslušník“) řádně označen znakem na přilbě nebo vestou s označením HASIČ–ZDRAVOTNÍK ¹⁾, případně jinými schválenými rozlišovacími znaky (např. nášivka).

Čl. 2
Personální zajištění odborné přípravy příslušníků
pro poskytování neodkladné první pomoci

(1) Odborná příprava pro poskytování NPP (dále jen „odborná příprava“) příslušníkův rámci hasičského záchranného sboru kraje (dále jen „HZS kraje“), Záchraného útvaru HZS ČR (dále jen „záchranný útvar“), Školního a výcvikového zařízení HZS ČR (dále jen „ŠVZ“) a Střední odborné školy požární ochrany a Vyšší odborné školy požární ochrany (dále jen „Škola“) je zajišťována hasičem-zdravotníkem, hlavním instruktorem pro poskytování NPP (dále jen „hlavní instruktor“), instruktorem územního odboru (dále jen „instruktor ÚO“), instruktorem kurzu NZP a zástupcem Ministerstva vnitra-generálního ředitelství HZS ČR (dále jen „generální ředitelství“).

(2) Generální ředitelství ustanovuje svého zástupce pro koordinaci problematiky poskytování NPP s celorepublikovou působností.

(3) Na každém HZS kraje, u záchranného útvaru, ve ŠVZ a ve Škole se ustavuje jeden hlavní instruktor.

¹⁾ Pokyn generálního ředitele HZS ČR č. 42/2014, kterým se upřesňuje označení hasičů při zásahu.

- (4) HZS kraje může z organizačních důvodů v rámci územního odboru ustavit jednoho instruktora ÚO nad rámec stanoveného počtu hasičů-zdravotníků v rámci HZS kraje.
- (5) Hasič-zdravotník se ustavuje na stanicích HZS kraje, v místě dislokace záchranného útvaru, středisku ŠVZ a Škole v následujícím minimálním počtu:
1. na každé stanici HZS kraje typu C1 až C3 jeden hasič-zdravotník na každou směnu,
 2. na každé stanici HZS kraje typu P1 až P4 jeden hasič-zdravotník,
 3. v každém místě dislokace záchranného útvaru jeden hasič-zdravotník,
 4. v každém středisku ŠVZ jeden hasič-zdravotník,
 5. ve Škole jeden hasič-zdravotník.
- (6) Instruktoři kurzu NZP se ustanovují minimálně dva na každém HZS kraje a u záchranného útvaru.
- (7) Hlavní instruktor může vykonávat současně činnost hasiče-zdravotníka, pokud vykonává službu v místě, kde má být hasič-zdravotník ustanoven.
- (8) Instruktor ÚO může vykonávat současně činnost hasiče-zdravotníka, pokud vykonává službu v místě, kde má být hasič-zdravotník ustanoven.
- (9) Instruktor kurzu NZP vykonává současně činnost hasiče-zdravotníka, instruktora ÚO nebo hlavního instruktora.
- (10) Výběr příslušníků pro činnost hasiče-zdravotníka, instruktora ÚO, hlavního instruktora a instruktora kurzu NZP se provádí na základě odborných předpokladů a na základě zájmu.
- (11) Hasiče-zdravotníka, instruktora ÚO a instruktora kurzu NZP jmenuje příslušný služební funkcionář po splnění podmínek stanovených v tomto pokynu a na základě doporučení hlavního instruktora.
- (12) Hlavního instruktora jmenuje příslušný služební funkcionář po splnění podmínek stanovených v tomto pokynu.
- (13) Odborná příprava hasičů:
- a) odborná příprava hasičů se člení na základní a pravidelnou odbornou přípravu. Základní a pravidelnou odbornou přípravu hasičů musí provádět hasič-zdravotník, instruktor ÚO, instruktor kurzu NZP, hlavní instruktor nebo zástupce generálního ředitelství,
 - b) základní odbornou přípravu hasiči absolvují v rámci Nástupního odborného výcviku ²⁾,
 - c) obsah a rozsah základní odborné přípravy hasičů je dán učebními osnovami vydanými generálním ředitelstvím,
 - d) obsah a rozsah pravidelné odborné přípravy je dán osnovou vydanou generálním ředitelstvím ³⁾,
 - e) součástí pravidelné odborné přípravy mohou být i instrukčně metodická zaměstnání nebo výcvik v problematice poskytování NPP.
- (14) Odborná příprava hasičů-zdravotníků:
- a) odborná příprava hasičů-zdravotníků se člení na základní a pravidelnou odbornou přípravu. Pravidelnou odbornou přípravu hasičů-zdravotníků musí provádět hlavní instruktor nebo instruktor ÚO,

²⁾ Pokyn generálního ředitele HZS ČR č. 49/2020 k odborné způsobilosti příslušníků Hasičského záchranného sboru České republiky, ve znění Pokynu generálního ředitele HZS ČR č. 1/2022.

³⁾ Příloha č. 1 kapitola 9 Pokynu generálního ředitele HZS ČR č. 4/2021, kterým se stanoví základní zaměření pravidelné odborné přípravy jednotek požární ochrany a příslušníků Hasičského záchranného sboru ČR.

- b) základní odbornou přípravu hasič-zdravotník absolvuje v rámci kurzu NZP případně akreditovaného kurzu řidiče vozidla zdravotnické záchranné služby nebo v rámci zdravotnického vzdělání⁴⁾,
- c) obsah a rozsah základní odborné přípravy hasič-zdravotník v rámci kurzu NZP je dán učebními osnovami vydanými generálním ředitelstvím,
- d) pravidelnou odbornou přípravu hasičů-zdravotníků provádí hlavní instruktor nebo instruktor ÚO, její obsah a rozsah stanovuje na základě doporučení generálního ředitelství a vzhledem k aktuálním potřebám praxe,
- e) součástí pravidelné odborné přípravy mohou být i instrukčně metodická zaměstnání v problematice NPP, která organizuje hlavní instruktor nebo instruktor ÚO,
- f) součástí pravidelné odborné přípravy hasičů-zdravotníků je absolvování stáže u zdravotnické záchranné služby (dále jen „ZZS“) nebo zdravotnického zařízení s urgentním příjmem, a to v případě, že HZS kraje, záchranný útvar nebo generální ředitelství uzavřeli nebo aktualizovali se ZZS nebo vhodným zdravotnickým zařízením dohodu o spolupráci⁵⁾.

(15) Odborná příprava instruktorů ÚO:

- a) základní odbornou přípravu instruktor ÚO absolvuje v rámci kurzu NZP případně akreditovaného kurzu řidiče vozidla zdravotnické záchranné služby nebo v rámci zdravotnického vzdělání,
- b) obsah a rozsah základní odborné přípravy instruktora ÚO v rámci kurzu NZP je dán učebními osnovami vydanými generálním ředitelstvím,
- c) součástí pravidelné odborné přípravy mohou být i instrukčně metodická zaměstnání v problematice NPP, která organizuje hlavní instruktor,
- d) instrukčně metodické zaměstnání lze realizovat ve spolupráci se ZZS,
- e) doporučenou součástí pravidelné odborné přípravy instruktorů ÚO je absolvování stáže u ZZS nebo zdravotnického zařízení s urgentním příjmem. V této souvislosti je vhodné, aby HZS kraje, záchranný útvar a generální ředitelství uzavřeli nebo aktualizovali se ZZS nebo vhodným zdravotnickým zařízením dohodu o spolupráci.

(16) Odborná příprava hlavních instruktorů:

- a) za základní odbornou přípravu hlavního instruktora se považuje zdravotnické vzdělání případně absolvování kurzu NZP a výkon činnosti hasiče-zdravotníka po dobu minimálně 3 let,
- b) pravidelnou odbornou přípravu hlavních instruktorů organizuje generální ředitelství, vzhledem k aktuálním potřebám praxe a má obvykle formu instrukčně metodického zaměstnání v problematice poskytování NPP,
- c) doporučenou součástí pravidelné odborné přípravy hlavních instruktorů je absolvování alespoň jedné odborné konference za rok v oblasti urgentní medicíny pro získání aktuálních informací a nejnovějších postupů nebo akreditovaného kurzu v rámci problematiky přednemocniční neodkladné péče,
- d) instrukčně metodické zaměstnání lze realizovat ve spolupráci se ZZS,
- e) doporučenou součástí pravidelné odborné přípravy hlavních instruktorů je absolvování stáže u ZZS nebo zdravotnického zařízení s urgentním příjmem a to v případě, že HZS kraje, záchranný útvar nebo generální ředitelství uzavřely nebo aktualizovaly se ZZS nebo vhodným zdravotnickým zařízením dohodu o spolupráci.

⁴⁾ Za zdravotnické vzdělání se v této souvislosti považuje střední vzdělání s maturitní zkouškou v oboru všeobecná sestra, vyšší odborné zdravotnické vzdělání v oborech Diplomovaný zdravotnický záchranář, Diplomovaná všeobecná sestra a Diplomovaná dětská sestra nebo vysokoškolské vzdělání ve zdravotnickém oboru s vazbou na přednemocniční neodkladnou péči.

⁵⁾ § 19 odst. 2 zákona č. 320/2015 Sb., o Hasičském záchranném sboru České republiky a o změně některých zákonů (zákon o hasičském záchranném sboru).

(17) Odborná příprava instruktorů kurzu NZP:

- a) za základní odbornou přípravu instruktora kurzu NZP se považuje zdravotnické vzdělání, případně absolvování kurzu NZP nebo akreditovaného kurzu řidiče vozidla zdravotnické záchranné služby a současně absolvování specializačního kurzu Instruktor kurzu Neodkladná zdravotnická pomoc (dále jen „I-NZP“) v rámci vzdělávacích zařízení HZS ČR,
- b) obsah a rozsah základní odborné přípravy instruktora kurzu NZP v rámci specializačního kurzu I-NZP je dán učebními osnovami vydanými generálním ředitelstvím,
- c) součástí pravidelné odborné přípravy mohou být i instrukčně metodická zaměstnání společná s hasiči-zdravotníky a instruktory ÚO v problematice NPP, která organizuje hlavní instruktor. Instrukčně metodické zaměstnání může být organizováno také generálním ředitelstvím.

(18) Odborná příprava zástupce generálního ředitelství:

- a) za základní odbornou přípravu zástupce generálního ředitelství se považuje zdravotnické vzdělání, případně absolvování kurzu NZP nebo akreditovaného kurzu řidiče vozidla zdravotnické záchranné služby,
- b) obsah a rozsah základní odborné přípravy zástupce generálního ředitelství v rámci kurzu NZP je dán učebními osnovami vydanými generálním ředitelstvím,
- c) doporučenou součástí pravidelné odborné přípravy zástupce generálního ředitelství je absolvování alespoň jedné odborné konference za rok v oblasti urgentní medicíny pro získání aktuálních informací a nejnovějších postupů nebo absolvování akreditovaného kurzu v rámci problematiky přednemocniční neodkladné péče.

Čl. 3

Odborná příprava jednotek hasičských záchranných sborů podniků, jednotek sborů dobrovolných hasičů podniků a jednotek sborů dobrovolných hasičů obcí

(1) Obsah a rozsah pravidelné odborné přípravy jednotek hasičských záchranných sborů podniků (dále jen „HZS podniků“), sborů dobrovolných hasičů (dále jen „SDH“) podniků a SDH obcí je dán osnovou vydanou generálním ředitelstvím ⁶⁾. Pravidelnou odbornou přípravu jednotek HZS podniků, SDH podniků a SDH obcí provádí velitel jednotky s využitím konspektů odborné přípravy vydaných generálním ředitelstvím nebo jiné obdobné literatury.

(2) Pravidelnou odbornou přípravu hasičů-zdravotníků zaměstnaných v HZS podniku provádí hasič-zdravotník, instruktor ÚO nebo hlavní instruktor příslušného HZS kraje.

Čl. 4

Požadavky na výkon činnosti hasiče-zdravotníka, instruktora ÚO, hlavního instruktora, instruktora kurzu NZP a zástupce generálního ředitelství

(1) Hasič-zdravotník:

- a) v organizačním řízení je v oblasti pravidelné odborné přípravy odpovědný instruktorovi ÚO a hlavnímu instruktorovi a
 1. předává své znalosti a vědomosti hasičům v rámci pravidelné odborné přípravy jednotky PO (v rámci ŠVZ a Školy se podílí zejména na odborné přípravě a výuce v rámci jednotlivých kurzů a předmětů, jejichž obsahem je problematika poskytování NPP),

⁶⁾ Příloha č. 1 kapitola 9 a příloha č. 3, kapitola 2 (odstavec pátý) Pokynu generálního ředitele HZS ČR č. 4/2021.

2. účastní se pravidelné odborné přípravy organizované pro hasiče-zdravotníky instruktorem ÚO nebo hlavním instruktorem,
 3. aktivně se seznamuje s novými poznatky v oblasti poskytování NPP,
- b) v organizačním řízení je v oblasti zajišťování a udržování provozuschopnosti prostředků NPP podřízen technikovi technické služby zařazenému v denní směně (pokud je tato funkce zřízena) a v souladu s Řádem technické služby HZS ČR ⁷⁾
1. provádí kontroly prostředků NPP a vede předepsanou dokumentaci,
 2. zodpovídá za kompletnost, celistvost a funkčnost prostředků NPP u jednotky PO,
 3. při zpětném převzetí prostředků NPP zajišťuje v případě poškození nebo nefunkčnosti jejich vyřazení z používání nebo předání do opravy,
 4. navrhuje vyřazení prostředků NPP z užívání, pokud nesplňují stanovené podmínky,
 5. zpracovává návrhy na doplnění a obnovu prostředků NPP,
- e) v operačním řízení se podílí na odborném dohledu nebo činnosti při poskytování NPP jednotkou PO,
- f) musí absolvovat 1x za 5let přezkoušení znalostí z problematiky NPP formou e-learningového testu.

(2) Instruktor ÚO

- a) v organizačním řízení je v oblasti pravidelné odborné přípravy podřízen hlavnímu instruktorovi a
1. koordinuje odbornou a metodickou činnost v problematice poskytování NPP v rámci územního odboru,
 2. předává své znalosti a vědomosti hasičům v rámci pravidelné odborné přípravy jednotky PO,
 3. účastní se pravidelné odborné přípravy organizované pro hasiče-zdravotníky hlavním instruktorem,
 4. aktivně se seznamuje s novými poznatky v oblasti poskytování NPP,
- b) organizuje a řídí odbornou přípravu hasičů-zdravotníků v oblasti poskytování NPP,
- e) v operačním řízení se podílí na odborném dohledu nebo činnosti při poskytování NPP jednotkou PO,
- f) musí absolvovat 1x za 5 let přezkoušení znalostí z problematiky NPP formou e-learningového testu.

(3) Hlavní instruktor:

- a) aktivně se seznamuje s novými poznatky v oblasti poskytování NPP,
- b) v organizačním řízení je podřízen zástupci generálního ředitelství,
- c) v rámci HZS kraje a záchranného útvaru
1. koordinuje odbornou a metodickou činnost v problematice poskytování NPP,
 2. vyhodnocuje a analyzuje zásahy, při kterých byla poskytována NPP,
 3. organizuje a řídí odbornou přípravu hasičů v oblasti poskytování NPP, hasičů-zdravotníků a instruktorů ÚO,
 4. organizuje instrukčně metodická zaměstnání nejméně 1x ročně,
 5. je neopominutelným odborným konzultantem při výběru a nákupu prostředků NPP,
 6. zúčastňuje se součinnostních výcviků se složkami integrovaného záchranného systému (dále jen „IZS“) na úrovni kraje (zejména ZZS),
 7. po odborné stránce spolupracuje s dalšími HZS krajů v oblasti poskytování NPP,

⁷⁾ Pokyn generálního ředitele HZS ČR č. 62/2016, kterým se vydává Řád technické služby Hasičského záchranného sboru České republiky.

8. podílí se na výběru hasičů-zdravotníků, instruktorů ÚO a instruktorů kurzu NZP, případně navrhuje jejich odvolání,
 9. účastní se pravidelné odborné přípravy organizované pro hlavní instruktory generálním ředitelstvím,
- d) v rámci ŠVZ a Školy
1. organizuje a řídí odbornou přípravu v rámci jednotlivých kurzů a předmětů, jejichž obsahem je problematika poskytování NPP,
 2. koordinuje odbornou a metodickou činnost v problematice poskytování NPP,
 3. organizuje a řídí odbornou přípravu hasičů-zdravotníků,
 4. je neopominutelným odborným konzultantem při výběru a nákupu prostředků NPP,
 5. podílí se na výběru hasičů-zdravotníků, případně navrhuje jejich odvolání,
 6. účastní se pravidelné odborné přípravy organizované pro hlavní instruktory generálním ředitelstvím,
- e) musí absolvovat 1x za 5 let přezkoušení znalostí z problematiky NPP formou e-learningového testu.
- (4) Instruktor kurzu NZP:
- a) organizuje a řídí odbornou přípravu v rámci jednotlivých kurzů a předmětů, jejichž obsahem je problematika poskytování NPP,
 - b) je předsedou zkušební komise pro závěrečnou zkoušku účastníků kurzu NZP v působnosti HZS kraje,
 - c) v organizačním řízení je v oblasti pravidelné odborné přípravy podřízen hlavnímu instruktorovi a
 1. plánuje a organizuje kurz NZP,
 2. předává své znalosti a vědomosti hasičům v rámci kurzu NZP,
 3. je odborným garantem výstupní kvality absolventů kurzu NZP,
 4. vyhodnocuje a analyzuje realizované kurzy NZP ve formátu odloučených tříd nebo tříd v působnosti HZS kraje,
 5. koordinuje spolupráci s dalšími HZS krajů v oblasti plánování a organizace kurzů NZP,
 6. účastní se pravidelné odborné přípravy organizované pro hasiče-zdravotníky hlavním instruktorem,
 7. aktivně se podílí na koordinaci odborné a metodické činnosti v problematice poskytování NPP.
- (5) Zástupce generálního ředitelství:
- a) aktivně se podílí na koordinaci odborné a metodické činnosti v problematice poskytování NPP,
 - b) dle potřeby vyhodnocuje a analyzuje zásahy, při kterých byla poskytována NPP,
 - c) aktivně se seznamuje s novými poznatky v oblasti poskytování NPP,
 - d) koordinuje spolupráci s HZS krajů, záchranným útvarem, ŠVZ, Školou a dalšími složkami IZS v oblasti poskytování NPP,
 - e) dle potřeby se účastní výuky a případně působí ve zkušební komisi pro závěrečnou zkoušku účastníků kurzu NZP ve formě odloučených tříd nebo tříd v působnosti HZS kraje,
 - f) dle potřeby se účastní kontrol průběhu kurzu NZP ve formátu odloučené třídy nebo třídy v samostatné působnosti HZS kraje, v rámci které může být přizván další hlavní instruktor nebo instruktor kurzu NZP jiného HZS kraje,

- g) dle potřeby vyhodnocuje realizované kurzy NZZP ve formě odloučených tříd nebo tříd v působnosti HZS kraje z hlediska dodržování učebních osnov vydaných generálním ředitelstvím,
- h) musí absolvovat 1x za 5 let přezkoušení znalostí z problematiky NPP formou e-learningového testu,

Čl. 5

Pracovní skupina „První pomoc“

- (1) Pracovní skupina „První pomoc“ (dále jen „pracovní skupina“) je poradním orgánem generálního ředitele HZS ČR v problematice poskytování NPP jednotkami PO.
- (2) Pracovní skupinu jmenuje generální ředitel HZS ČR na návrh náměstka generálního ředitele HZS ČR pro IZS a operační řízení.
- (3) Členy pracovní skupiny jsou vybraní příslušníci, zejména z řad hlavních instruktorů HZS krajů, záchranného útvaru, ŠVZ a Školy a příslušníků generálního ředitelství.
- (4) Pracovní skupina:
 - a) vyhledává nedostatky v oblasti poskytování NPP jednotkami PO, zjišťuje jejich příčiny a zdroje,
 - b) zpracovává metodické materiály pro provádění odborné přípravy hasičů, hasičů-zdravotníků, instruktorů ÚO, instruktorů kurzu NZZP, hlavních instruktorů a zástupce generálního ředitelství,
 - c) zajišťuje a zpracovává program instrukčně metodických zaměstnání ke zvýšení odborné úrovně členů pracovní skupiny, hlavních instruktorů, instruktorů kurzu NZZP, instruktorů ÚO a hasičů-zdravotníků,
 - d) navrhuje zaměření a náplň odborné přípravy v oblasti poskytování NPP,
 - e) analyzuje vybrané zásahy, při kterých byla poskytována NPP,
 - f) zúčastňuje se odborné přípravy hasičů-zdravotníků, instruktorů ÚO, instruktorů kurzu NZZP a hlavních instruktorů,
 - g) vybírá a testuje nové věcné prostředky požární ochrany pro poskytování NPP,
 - h) spolupracuje s externími specialisty ostatních složek IZS a s výrobcí technických zařízení, případně ostatními subjekty.

Čl. 6

Přechodné a společné ustanovení

- (1) Na hasiče-zdravotníka ustanoveného před nabytím účinnosti tohoto pokynu se nevztahují uvedené podmínky související s úrovní dosaženého vzdělání.
- (2) Hasič-zdravotník, instruktor ÚO, hlavní instruktor a zástupce generálního ředitelství v případě neúspěšného přezkoušení znalostí z problematiky NPP nebude moci organizovat a řídit odbornou přípravu do doby prokázání znalostí.

Čl. 7

Zrušovací ustanovení

Zrušuje se:

- a) Pokyn generálního ředitele HZS ČR č. 11/2013 k činnosti jednotek požární ochrany při poskytování první pomoci na místě zásahu,

- b) Čl. IV Pokynu generálního ředitele HZS ČR č. 32/2018, kterým se mění některé interní akty řízení.

Čl. 8
Účinnost

Tento pokyn nabývá účinnosti dnem vydání.

Čj. MV-178972-1/PO-IZS-2023

Generální ředitel HZS ČR
genpor. Ing. Vladimír Vlček, Ph.D., MBA v. r.

Obdrží:
HZS krajů
Záchranný útvar HZS ČR
SOŠ PO a VOŠ PO
MV-generální ředitelství HZS ČR